

Ansøgningskema til ansøgningspuljen til styrket familiebehandling i udsatte familier

Ansøgningskemaet skal udfyldes elektronisk via Tilskudsportalen <https://tilskudsportal.sm.dk>. Socialstyrelsen har udarbejdet en ansøgningsmanual, som ligger på Tilskudsportalens forside under vejledninger.

Ansøgningskemaet udfyldes i henhold til vejledning til ansøgning om støtte fra ansøgningspuljen til styrket familiebehandling i udsatte familier.

Ansøgningen vurderes ud fra oplysningerne i ansøgningskemaet og budgettet, herunder evt. budgetnoter. Bilag til ansøgningen indgår kun i vurderingen, såfremt der er krav om eller en mulighed for indsendelse af bilag ifølge ansøgningsvejledningen.

Generelle oplysninger

Projektets titel

Skriv titel på projektet.

Ishøj Kommunes Familieberedskab

Kommune

I hvilken kommune har projektet postadresse?

Ishøj Kommune

Projektets geografiske placering

Hvor etableres projektet?

Familieværkstedet, Ishøj Kommune

Tilskudsansvarlig

Skriv navn og e-mail adresse for den tilskudsansvarlige i projektet

René Juhl, Centerchef for Center for Børn og Forebyggelse, Ishøj Kommune

Kommunens navn, mail og CVR-nummer

Her anføres den ansøgende kommunes navn, hovedmailadresse og CVR-nummer. (Findes evt. på www.cvr.dk).

Ishøj Kommune, rju@ishoj.dk, CVR: 11931316

Ansøger type

Kommune

Eventuelle øvrige aktuelle tilskud til projektet

Hvis der er søgt tilskud fra andre puljer eller tilskudsgivere til projektet, angives år, ansøgt og evt. opnået beløb samt tilskudsgiver her.

Projektoplysninger

Projektets formål

Beskriv kort, hvordan projektet har til formål at bidrage til at udvikle en generel model for en behandlingsindsats indeholdende fælles principper og metoder, som er målrettet udsatte familier, og hvor hensigten er at afhjælpe og løse udfordringerne i familierne, herunder undgå at familiens barn eller ung skal anbringes. Se afsnit vejledningens afsnit 2 om ansøgningspuljens formål samt afsnit 9 ad 1) Formål og målgruppe

Ishøj Kommune søger om at deltage i modningsprojektet "Styrket familiebehandling i udsatte familier", lokalt kaldet Ishøjs Familieberedskab, fordi vi gerne vil udbygge vores nuværende familiebehandlingsindsats med et akut og intensivt beredskab, der kan sættes i værk i de familier, hvor der er risiko for anbringelse af barn eller ung udenfor hjemmet. Med kort varsel skal Ishøj Kommunes Familieberedskabet rykke ud og påbegynde arbejdet i de visiterede familier. Familieberedskabets skal kunne arbejde med familierne både om aftenen og i weekenderne efter behov. Ved at deltage i det tværkommunale modningsprojekt om styrket familiebehandling, vil Ishøj Kommune afprøve effekten af at have en indsats, der tværfagligt og helhedsorienteret, intensivt og fleksibelt kan gå i gang med at arbejde med kommunens allermost udsatte familier når bekymringen opstår. Ishøj Kommune vil oprettelsen af et Familieberedskab bidrage til at udvikle det socialfaglige arbejdsfelt og modne en samlet, landsdækkende model for familiebehandlingsindsats.

Et lokalt forankret familieberedskab i Ishøj Kommune vil bygge ovenpå en positiv udvikling på anbringelsesområdet og erfaringerne med familiebehandling på Ishøjs Familieværksted.

I Ishøj Kommune er vi kommet langt med at nedbringe antallet af anbringelser. Ved udgangen af 2018 sås det laveste antal anbragte børn og unge i fem år (målt på antal anbragte individer pr. 31. dec. 2018). 71 børn og unge var anbragt udenfor hjemmet, hvilket svarer til en andel af Ishøj Kommunes samlede antal børn og unge mellem 0 – 22 år på 1,08 %.¹ Den positive udvikling sker som led i en større udvikling i Center for Børn og Forebyggelse, hvor projekterne Tidlig Indsats for Psykisk Sårbare børn og unge og Tidlig Opsporende indsats for Småbørn har bidraget til at forebygge at sociale problemer eskalerer og muliggjort at vi har kunnet sætte ind tidligere i barnets / dens unges liv. Det er en del af Center for Børn og Forebyggelsesstrategi for 2019 at: Fastholde tendenser på anbringelsesområdet, herunder at nye anbringelser sker tidligt i barnets liv og at anbringelser så vidt muligt undgås i ungdomsårene.²

I Ishøj er andelen af institutionsanbringelser faldet fra 2016 til 2018, mens andelen af slægts- og netværksanbringelser og hjemmebaserede anbringelser har været stigende.³ Faldet i anbringelserne kan ses i lyset af at der i 2018 blev tilkøbt knap tre gange så mange eksterne familiebehandlingsforanstaltninger som i 2016. De familier der har fået ekstern støtte, er familier med behov for intensiv støtte og behandling i forhold til samspil mellem forældre og barn. Her skal behandlingen understøtte barnets udvikling og trivsel.⁴ Det er et mål for Ishøj Kommune at hjemtage opgaverne fra de eksterne leverandører, således at familier der har brug for intensiv familiebehandling dvs. mere end 2-3 gange om ugen, aften og weekend, ikke behøves at visiteres til ekstern familiebehandling.

Ishøjs Familieberedskab har til hensigt at forebygge en anbringelse af barnet eller den unge udenfor familien, ved at komme ind i familierne før bekymringen for barnet eller den unge er så stor, at anbringelse er den eneste mulighed her og nu. Med puljen til styrkelse af kommunernes familiebehandlingsstilbud ser vi en

¹ Oplæg på Ishøj Kommunes Børne- og Undervisningsudvalgsmøde d. 10. april 2019, slide 29

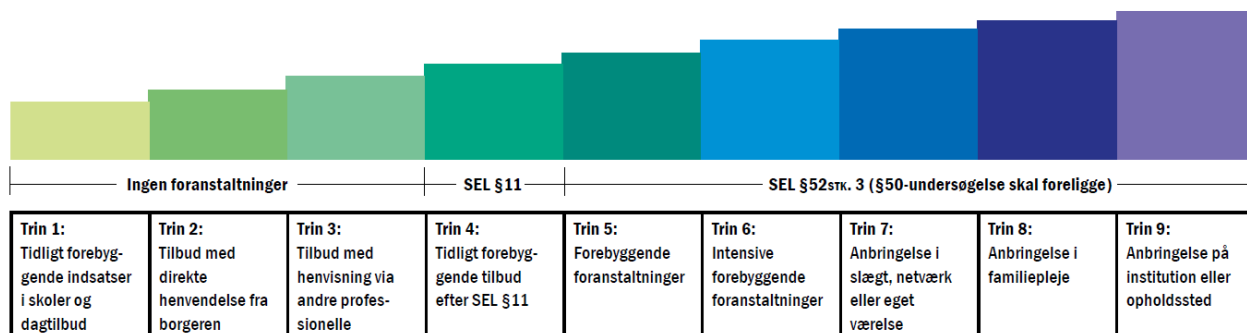
² Oplæg på Ishøj Kommunes Børne- og Undervisningsudvalgsmøde d. 10. april 2019

³ Oplæg på Ishøj Kommunes Børne- og Undervisningsudvalgsmøde d. 10. april 2019, slide 35f

⁴ Oplæg på Ishøj Kommunes Børne- og Undervisningsudvalgsmøde d. 10. april 2019, slide 26

mulighed for at udvikle vores eksisterende praksis og fokusere på at blive bedre til at være systematiske og tværfaglige rundt om de pågældende familier.

Ishøj Kommunes Indsatsstaple i Center for Børn og Forebyggelse:

Med inspiration fra Socialstyrelsen og Hvidovre Kommune

Set på Indsatsstaplen placerer Familieberedskabet sig på trin 6, hvor man finder de intensive forebyggende foranstaltninger. Familieberedskabet skal imødekomme behov for intensiv, specialiseret og fleksibel støtte til familier med massive udfordringer.

Tanken med familieberedskabet er udover at hjemtage indsatsen for de familier, som i dag modtager ekstern familiebehandling, at øge kapaciteten i Familieværkstedet, således at der ved behov kan ydes en mere intensiv indsats over for enkelte af de familier, som i dag modtager familiebehandling på Familieværkstedet.

I dag arbejder Ishøj Kommunes Familieværksted allerede med dele af de syv obligatoriske elementer, hvilket uddybes i afsnittet ”nuværende lovende praksis”. Det betyder, at elementerne ikke er fremmede for de familiebehandlere, som skal være drivkraften i arbejdet med at etablere og implementere et mere intensivt familieberedskab. Ved at hjemtage opgaverne fra diverse private aktører kan Ishøj Kommune sikre en bedre sammenhæng i indsatsen og sikre at børnene og forældrene fastholder en god tilknytning til almenområdet. Dertil vil det også blive nemmere at skabe en god udslusning fra intensiv til mindre omfangsrig støtte i hjemmet.

Det er et mål for indsatsen, at:

- Forældrene skal øve sig i at skabe en sund tilknytning til deres barn.
- Forældrene får kompetencer til at understøtte en positiv udvikling hos deres barn.
- Forældrene bliver i stand til at træffe gode beslutninger for sig selv i forhold til eksempelvis rytme og struktur i hverdagen, sundhed, beskæftigelse og fritidsliv – til gavn for hele familiens trivsel.
- Børnenes trivsel i hverdagen øges.
- Børnene har tilknytning til almen skole eller dagtilbud.
- Børnene kan vedblive med at bo hjemme hos deres forældre.

Projektets målgruppe

Beskriv kort og præcist den målgruppe, der er omfattet af projektet. Det skal beskrives, hvad der kendetegner de familier, som indgår i målgruppen. Se afsnit om målgruppe i vejledningens afsnit 4 samt afsnit 9, ad 1)

Formål og målgruppe.

Formål

Ishøj Kommunes Familieværksted varetager en række forskellige behandlingstilbud til sårbare og udsatte

familier i Ishøj og Vallensbæk Kommune. Disse er beskrevet nedenfor i afsnittet om vores lovende praksis. En del af de allermest udsatte familier, som er målgruppen til dette projekt, får i dag ofte tilbudt hjælp og støtte, som købes udenfor kommunen. Vi vil med Familieberedskabet udvikle og afprøve en bæredygtig model for hjemtagelse af dele af familieindsatsen, således at familierne oplever en bedre udslusning fra en meget intensiv behandlingsindsats til det almindelige sociale system i kommunen. I de allermest udsatte familier, hvor bekymringerne er blevet så store, at Center for Børn og Forebyggelse overvejer at anbringe børnene udenfor hjemmet, tilkøber vi i dag intensiv støtte i hjemmet hos forskellige private aktører. En af ulemperne herved, er at der kan mangle en sammenhæng i indsatsen. Det viser sig fx ved, at de eksterne leverandører ikke når at få indblik i de metoder og indsatser der har været afprøvet i familierne og derfor oplever familierne, at de "starter forfra" og erfaringerne fra tidligere indsatser går tabt. Derudover oplever Ishøj Kommune desuden, at det kan være vanskeligt at sikre en god overgang fra intensiv til mindre intensiv behandling, når det er eksterne aktører der står for behandlingen. Ved at oprette et Familieberedskab kan Ishøj Kommune selv agere brobyggere til almenområdet, således at fx barnets skole og institution inddrages undervejs i behandlingen af familien. Dermed bliver der skabt et Familieberedskab, som kan varetage helhedsorienterede indsatser for familier til børn i alderen 0-17 år med akut behov for udredning, intensiv behandling og praktisk pædagogisk støtte i hjemmet.

Målgruppe

I Ishøj Kommune er det familierådgiverne der kan visitere til familiebehandling på Familieværkstedet. De familier, som er målgruppen for Familieberedskabet, er de familier hvor barnet / den unge er i risiko for at blive anbragt udenfor hjemmet. De familier, som er i målgruppen for den mere intensive og omfangsrige familiebehandling, som vi gerne vil tilbyde i Familieberedskabet, vil ofte være karakteriseret ved:

1. at deres udfordringer er så massive, at der er behov for en meget **intensiv behandlende indsats** (evt. kombineret med praktisk pædagogisk støtte), hvis man skal undgå anbringelse.
2. at der er opstået akutte udfordringer (eksempelvis familier, hvor der udøves vold og hvor børnenes sikkerhed derfor er truet) og der derfor er behov for en **akut indsats**, som kombinerer udredning og behandling af familiens problemstillinger (inkl. sikkerhedsplaner).
3. at der eksisterer en bekymring for barnet, men det er uklart, hvor massive udfordringer familien har og der derfor er behov for en **hurtig udredning** af familiens situation, hvor det afklares, hvilke dynamikker, der er på spil i hjemmet, hvilke kompetencer forældrene har til at understøtte barnets udvikling og trivsel.

Det vil mere konkret sige, at vi ikke har en målgruppe, der er afgrænset af alder eller specifikke udfordringer, men en målgruppe, hvor alle familierne er visiteret til Familieberedskabet på baggrund af en alvorlig bekymring, som er opstået med relativ kort varsel.

Antal forskellige familier i projektet

Hvor mange forskellige familier fra målgruppen forventes at deltage i projektet? Så vidt muligt angives antallet for hvert projektår.

Idet de ovenstående målgruppekategorier i praksis kan være overlappende, vurderes det, at der samlet set vil være ca. 6-8 familier årligt, som er i målgruppen for Familieberedskabet. Det giver et samlet antal på ca. 22 familier i alt i projektperioden.

De 6-8 familier vil alle modtage en intensiv indsats, hvor der tilknyttes et Familieberedskab bestående af: en familiebehandler og en pædagog, samt en fast tilknyttet psykolog, der alle kan arbejde fleksibelt i og med familien så længe behovet findes. Familieberedskabet vil i gennemsnit have et omfang på op til 30 timer ugentligt i familien og en varierende intensitet undervejs i forløbet.

Hvordan opgøres antallet af familier?

Beskriv på hvilken måde antal familier vil blive opgjort. Beskriv hvordan antallet af familier optælles.

Antallet af familier registreres undervejs i projektperioden af familierådgiveren, som journaliserer optælling af familier, der modtager støtte fra Familieberedskabet.

Nuværende lovende praksis

Beskriv kommunens nuværende lovende praksis på området. Kommunen skal beskrive sine overvejelser i forhold til, hvordan kommunen allerede arbejder med en eller flere af de obligatoriske elementer i familiebehandlingsindsatsen. Se ansøgningsvejledningens afsnit 7.1-7.3.4 og afsnit 9, ad 2.

Familiebehandlingsindsatsen. Se endvidere bilaget *Indsatsbeskrivelse for styrket familiebehandling i udsatte familier*.

Ishøj Kommunes nuværende praksis for familiebehandling

I Ishøj Kommune har vi mangeårige erfaringer med at arbejde med familiebehandling på Familieværkstedet, som er en del af den samlede forebyggende indsats i Ishøj kommune, placeret på Ishøjgård.

Familieværkstedet har ni familiebehandlere ansat, der alle har over ti års erfaring med familiebehandling.

Familieværkstedets "Tidlig Familieindsats" (for småbørn og sårbare gravide) har en fast tilknyttet psykolog, som vi ønsker at inddrage i arbejdet med familierne i Familieberedskabet. Familiebehandlerne har baggrund som pædagoger, lærere, sygeplejersker og socialformidler, og er alle efteruddannet indenfor familiebehandlingsområdet på minimum diplomniveau. De metoder, der anvendes i familiebehandlingen, tilpasses den enkelte familie og dennes konkrete udfordringer, men overordnet arbejder alle familiebehandlerne med metoder indenfor den systemiske tilgang.

Hvis det er familier med spædbørn eller småbørn, arbejdes der oftest med metoder, som tager afsæt i tilknytningsteoriene. Hvorimod andre familier, hvis børn er ældre, ofte modtager behandling, der tager sit afsæt indenfor de systemiske, narrative og intervenserende metoder.

Familieværkstedet er et tilbud til familier med børn fra 0 – 18 år, der bor i Ishøj og Vallensbæk kommuner. Familieværkstedet tilbyder behandlingsforløb og andre forebyggende indsatser til familierne, og der er aktuelt indskrevet 120 familier på Familieværkstedet. I dag arbejder Familieværkstedet med følgende indsatser:

- Individuelt tilrettelagt familiebehandlingsforløb efter Servicelovens §52 stk. 3.3
- Pædagogisk praktisk støtte i hjemmet efter Servicelovens §52.stk. 3.2
- Spæd- og småbørnsindsats efter Servicelovens §52.3.2 og § 52.3.3.
- Åben anonym familierådgivning efter Servicelovens §11. stk.2
- Rådgivningsforløb efter Servicelovens §11 stk. 3
- Pigegruppe efter Servicelovens §11, stk. 3
- Kompetente skilsmisseforældre – et gruppeforløb efter Servicelovens §11, stk. 3
- Søkendegruppe for børn og unge med søskende, der har et handicap jf. Servicelovens §11, stk. 3

Ishøj Kommune arbejde med de obligatoriske elementer i familiebehandlingsindsatsen

Nedenfor beskrives det, hvordan Ishøj Kommune allerede i dag arbejder med dele af de syv obligatoriske elementer, som en samlet familiebehandlingsindsats skal rumme:

Sammenhængende indsats:

Ishøj Kommunes Center for Børn og Forebyggelse har i flere år arbejdet med at underbygge procedure og metoder, der sikrer at børn, unge og deres familier oplever, at der er en sammenhængende indsat i deres sag i kommunen. Under overskriften "Borgeren i Centrum" arbejder Center for Børn og Forebyggelse, på at

vores arbejdsgange - fra visitation til familiebehandling – til samarbejdet mellem familierådgiver og familiebehandler – er velkoordineret og sammenhængende. Gennem tanken om ”én indgang til kommunen” har vi udviklet den måde vi møderne borgerne på i Ishøj og Vallensbæk Kommune. Men der er stadig behov for at udvikle den måde, som vi håndterer sager, hvor der er tale om komplekse og tværgående sager i familier. I sager, hvor familierne potentielt har mange kontakter i kommunen og på tværs af afdelinger og centre.⁵ Under afsnittet ”motivation” beskriver vi hvordan Familieberedskabet kan bidrage til at styrke denne sammenhæng.

Familierne henvises af en familierådgiver på baggrund af en bekymring for barnet. Før familiebehandlingen igangsættes på Familieværkstedet, er der udarbejdet en børnefaglig undersøgelse (§50-undersøgelse jf. Serviceloven) og på baggrund af denne, en handleplan for barnet. Før familiebehandlingen kan gå i gang afholdes der et opstartsmøde med familien, en rådgiver og to familiebehandlere fra Familieværkstedet. Her aftaler familien, behandlerne og rådgiver, hvilke udvalgte punkter fra handleplanen, der skal arbejdes med, og rådgiver tydeliggør bekymringen for barnet og hvilke forandringer, som rådgiveren skønner, er nødvendige. Forældrene er ikke altid enige i målet for indsatsen og familierådgiverne bruger ofte meget tid på at få indsatsen til at give mening for forældrene, før en egentlig familiebehandling kan sættes i værk. Familiebehandlingen kan foregå både på familieværkstedet og i familiens hjem, og der vil altid være to familiekonsulenter tilknyttet familien.

I Center for Børn og Forebyggelse arbejder vi pt. med afprøvning af en ny samlet familiehandleplan i et igangværende modningsprojekt: Familien i Fokus.⁶ De erfaringer, som vi indsamler her, vil kunne anvendes i Familieberedskabet, hvor familierne også kan have gavn af en samlet plan med mål for både forældre og børn i familien.

Tilknytning til almenområdet

I dag er samarbejdet mellem Familieværkstedet og almenområdet formaliseret således, at ethvert nyt familiebehandlingsforløb igangsættes med et netværksmøde med barnet eller den unges institution eller skole. På den måde sikres det, at de andre fagprofessionelles kendskab til familien, tages med i behandlingen og samtidig sikrer det, at alle fagaktører rundt om familien er orienteret omkring behandlingen og kan støtte op om den proces, som familien skal i gang med.

Fælles metodisk fundament for familiebehandlingen i dag

Familiebehandlerne på Familieværkstedet har alle en diplomuddannelse i systemisk familierapi eller uddannede i den systemiske tilgang på diplomniveau fx fra Systemisk Institut for Familierapi. Behandlerne har mange forskellige uddannelser bag sig og opsøger hele tiden ny viden på området for at kunne yde Ishøjs udsatte familier en kvalificeret familiebehandling. Familiebehandlerne har alle det samme metodiske fundament, men for at komme i mål med det tværfaglige samarbejde omkring - og med - familierne vil det kræve, at alle relevante medarbejdere blev uddannet i samme metode. Under afsnittet ”motivation for at arbejde med de syv elementer” uddybes dette.

Systematisk relationsarbejde

I dag arbejder familiebehandlerne på Familieværkstedet med mentalisering, som redskab til at danne relationer til de familier der er i behandling hos dem. Det er afgørende for familiebehandlernes succes med familier, at de kan mentalisere og kvalificeret kan sætte sig ind i at være forældre, til nogen der skal have anbragt et barn. Familiebehandlerne skal i deres arbejde være nysgerrige og åbne overfor familiernes egne

⁵ Nyhedsbrev, Center for Børn og Forebyggelse, uge 13, 2019

⁶ I partnerskab med Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Socialstyrelsen og København, Slagelse, Fredericia afprøver Ishøj Kommune en tværfaglig model, der skal forebygge rekruttering af børn og unge til bandekriminalitet.

udlægninger af deres udfordringer og hvad de mener, vil kunne hjælpe dem til at blive en familie i trivsel.

Det er afdelingslederen af Familieværkstedet, der har det sidste ord i forbindelse med at parre familierne med en relevant familiebehandler. Lederen sidder med i visitationsudvalget, når familierådgiverne visiterer til familiebehandling. Selve matchet foretages ved at se på hvilke specifikke udfordringer, som familien har og de særlige kompetencer, som familiebehandleren besidder. Det kan variere fra familie til familie, hvilke behandler der vil passe bedst til at støtte dem i en udvikling. Nogle behandlere har fx et særligt kendskab til unge teenagere med angst, mens andre har ekspertise i babyer, der udviser tegn på manglende tilknytning.

Flerfamilieaktiviteter

Familieværkstedet har erfaringer med at arbejde med flerfamilieaktiviteter i grupper med skilsmisseforældre med et højt konfliktniveau. Efter metoden “No Kids in the Middle”, arbejder behandlerne på at skabe tre dialogiske rum for forældre, børn og for familiens netværk, hvor det er Familiebehandlerens opgave, at støtte nysgerrighed, skabe en åben dialog, hvor der er plads til at være lydhør og kreativ i løsningen på familiens udfordringer. Metoden er et gruppeprogram, som oprindeligt kommer fra Holland og har til formål, at holde fokus på barnet, stoppe juridiske processer, at inddrage familiens netværk og at arbejde kreativt med familiens konfliktfyldte situation.⁷

Involvering af familiens brede netværk

Familiebehandlerne på Familieværkstedet starter som regel en behandling op med at lave et genogram med familien og på den måde få et indblik i familiens netværk. Gennem genogrammet får familiebehandlerne mulighed for at få øje på, om der findes andre betydningsfulde voksne, som kan støtte barnet eller den unge. Disse inviteres løbende ind i familiebehandlingen og kan agere sikkerhedsnet for familien og være en ekstra ressource i form af hjælp til fx lektielæsning eller til at støtte børnene i deres fritidsaktiviteter.

Motivation

Beskriv kommunens motivation for at arbejde med de syv obligatoriske elementer, som er nærmere beskrevet i vejledningens afsnit 7.1 og uddybet i bilaget Indsatsbeskrivelse for styrket familiebehandling i udsatte familier. Det skal beskrives, hvordan kommunen påtænker, at de syv obligatoriske elementer implementeres i den eksisterende lokale kontekst. Kommunen skal endvidere beskrive sin motivation for at indgå i et samarbejde med andre kommuner. Se ansøgningsvejledningens afsnit 7.1-7.3.4 samt afsnit 9, ad 2. Familiebehandlingsindsatsen.

Ishøj Kommunes motivation for at arbejde med de syv obligatoriske elementer

De syv obligatoriske elementer ligger i god forlængelse af de tanker, der allerede eksisterede i Ishøj Kommunes Center for Børn og Forebyggelses udviklingsarbejde med at hjemtage den intensive familiebehandlingsindsats. Med Familieberedskabet vil vi få mulighed for at afprøve og implementere en samlet pakke med alle syv elementer, som samlet vil opkvalificere vores nuværende familiebehandlingsindsats.

Nedenfor beskrives det hvordan vi vil implementere de syv obligatoriske elementer i Ishøjs Familieberedskab:

De organisatoriske elementer

En samlet familiehandleplan

For at sikre en sammenhængende indsats vil vi i Familieberedskabet anvende dele af den nye

⁷ <https://www.phmetropol.dk/kurser/socialt+arbejde/boern+og+unge/no+kids+in+the+middle>

Familiehandleplan, som vi er medvirkende til at modne i Projekt Familien i Fokus.⁸ I denne handleplan afdækkes også forældrenes evt. sager i kommunalt regi, hvilket tydeliggør, hvilke udfordringer den samlede familie står overfor og hvilke problematikker, der skal arbejdes med før andre. Med en fælles familiehandleplan, hvor barnets eller den unges børnefaglig undersøgelse indgår i, giver familiebehandlerne det overblik, som de har brug for at kunne planlægge den bedste indsats i samarbejde med familien. Den samlede familiehandleplan skal have fokus på familiens samlede livssituation. På den måde bliver det også familiebehandlerens opgave at støtte forældrene til at håndtere andre udfordringer i hverdagen end dem, der relaterer sig direkte til forældreopgaven. Det kunne fx være opgaver vedr. arbejdssituation og kontakt til jobcenteret.

Den samlede handleplan for familien anvendes også til at planlægge rækkefølgen af aktiviteter i forbindelse med familiebehandlingen og aftale indbyrdes hvilke roller, som behandler og rådgiver har i forbindelse med afvikling af fx et netværksmøde eller en familieaktivitet i hjemmet.

En samlet familiehandleplan kan ydermere ses i forlængelse af Center for Børn og Forebyggelses vision om at have én indgang til kommunen, hvor borgerne skal være i kontakt med så få sagsbehandlere som muligt.⁹ I familieberedskabet, vil familierne kunne ”nøjes” en familiebehandler og en familierådgiver, der har ansvaret for at koordinere med familiens øvrige sagsbehandlere fx i Jobcenteret.

Sikre tilknytning til almenområdet

I Ishøj Kommune har vi oprettet en skolestyrkende indsats under Center for Dagtilbud og Undervisning, hvor børn og unge støttes i at færdiggøre deres grundskole. Vi må dog erkende at målgruppen til Familieberedskabet vil have brug for mere støtte end børn fra almindelige familier. Familiebehandlerne i Familieberedskabet skal have fokus på at bevare familiens tilknytning til de almene dagtilbud, skoler og arbejdsmarkedet. Familiebehandleren er brobygger mellem rådgiver og almenområdet i makkerskab med en tilknyttet ressource- eller socialpædagog. Det vil variere fra familie til familie, hvilke behov der er for at sikre en tilknytning til almenområdet. I de fleste tilfælde vil det handle om en genopbygning af tilknytningen, da udfordringerne for de udsatte familier ofte drejer sig om, at børnene fx ikke kommer regelmæssigt i skolen længere.

Fleksibel arbejdstidstilrettelæggelse

I dag arbejder familiebehandlerne på Familieværkstedet praktisk, handleanvisende i nogle få familier omkring specifikke udvalgte udviklingsområder såsom morgenvækning, putning og spisetid. For at kunne udbrede den intensive og udgående familiebehandling til flere familier, søger vi om mulighed for at tilknytte en udgående pædagogiske medarbejdere til Familieværkstedet. Med baggrund i vores erfaringer fra de tilkøbte eksterne familieindsatser, ser vi et behov et robust Familieberedskab, som både består af praktisk pædagogisk støtte og et mere terapeutiskforløb. Pædagogen kan være handleanvisende og observerende, mens familiebehandlerens opgave er, at hjælpe familien frem til egne mål.

For at Familieberedskabet kan arbejde dynamisk og fleksibelt ansættes der en kompetent ressource- eller socialpædagog, der kan varetage den intensive opfølgning i hjemmet på skæve tidspunkter såsom morgen, aften og i weekenderne. Som udgangspunkt gennemføres samtalerne eller sessionerne i familiens hjem. Indsatsens varighed og hyppighed skal løbende kunne tilpasses familiens aktuelle behov. Der skal kunne skrues op og ned for indsatsens intensitet med dags varsel.

De faglige elementer

Fælles metodisk fundament – Signs Of Safety

⁸ Socialstyrelsen og SIRI har udarbejdet en tværgående familiehandleplan, som led i at forebygge rekruttering til bandemiljøerne.

⁹ Nyhedsbrev, Center for Børn og Forebyggelse, uge 13, 2019

Ishøj Kommune har som ambition at udvikle det socialfaglige område igennem opkvalificering og kompetenceudvikling. For at sikre et fællessprog mellem myndighed og behandler søger vi om at uddanne relevante familierådgivere, psykologer, familiebehandlere og to pædagoger i metoden Signs of Safety (SoS). SoS kan både anvendes som metode til at planlægge indsatsen for familien, inddrage familien og dennes brede netværk i indsatsen og til at sikre en fælles forståelse mellem mange forskellige faggrupper i hvad der er vigtigst at arbejde med for lige præcis denne familie.¹⁰

Systematisk relationsarbejde – Fuld implementering af FIT

I dag foregår der en løbende opfølgning på de indskrevne familier, hvor rådgiver og familiebehandler mødes og følger op på familiens udvikling efter de første tre måneder og derefter fast hver sjette måned. Nogle af Familieværkstedets familiebehandlere har kendskab til og har arbejdet med Feedback Informed Treatment (FIT). Med denne ansøgning ønsker vi at uddanne relevante medarbejdere fra Center for Børn og Forebyggelse og Familieværkstedet i brugen af FIT og på den måde systematisere feedback fra familien. Med FIT vil vi også få et bedre overblik over progressionerne i arbejdet med familierne.

Flerfamilieaktivitet

Med udgangspunkt i fortyndingsprincippet vil familierne i Familieberedskabet få gavn af, at deltage i Flerfamilierterapi med andre ikke ligeså belastede familier, der i øvrigt modtager behandling på Familieværkstedet. Derfor vil vi sammensætte et hold af familier hvoraf ikke alle er en del af Familieberedskabet, men hvor målet for familierne er at møde andre familier, der øver sig på de samme temaer som dem selv. Familiernes udfordringer kan sagtens være de samme uanset alderen på deres børn. Det er Familiebehandlerens opgave at sætte tema og struktur på aktiviteterne, sådan at der skabes et trygt læringsrum for familierne, hvor de kan lære af nogen der er i samme båd som dem selv.

Involvering af familiens brede netværk

Det er en vision for Ishøj Kommune, at vi gennem tidlige, fleksible og koordinerende indsatser sikrer, at netværket omkring barnet og den unge træder til og holder fast, når der opleves udfordringer og modgang.¹¹ Med udgangspunkt i genogrammet fra opstarten i Familieberedskabet, inddrages de betydningsfulde voksne som familien har rundt om sig. På Familieværkstedet er der et stort ønske om at uddanne behandlere og andre relevante faggrupper i metoden "Non Violence Resistance Programme", da denne netop har til formål at styrke inddragelsen af familiernes brede netværk til familier med mange komplekse problemer. NVR-baseret familiebehandling har bl.a. vist succes med børn og unge der udøver psykisk vold, verbale overfald og som har problemer med skolefravær, hærværk, misbrug, kriminelle aktiviteter og selvdestruktive handlinger.

Ishøj Kommunens motivation for at indgå i samarbejde med andre kommuner

Ishøj og Vallensbæk Kommune har et forpligtende samarbejde på det socialområde for børn og unge. Derfor vil Familieberedskabet også gælde familier der er bosat i Vallensbæk Kommune. Til trods for det forpligtende samarbejde mellem Ishøj og Vallensbæk Kommune udgår vores samlede befolkningsgruppe ikke mere end blot 40.000 indbyggere, hvorfor det vil være givende for os at deltage i et samarbejde med andre kommuner om at udvikle en bedre familiebehandlingsindsats. Vi vil kunne lære af hinandens udfordringer og succeser med at implementere familiebehandlingen. Vi vil kunne dele erfaringer med specifikke samarbejdsformer og målgrupper og vi ved fra andre projekter, at det tværkommunale netværk, ydermere også er en god platform for at lære om egen praksis.

¹⁰ <https://vidensportal.dk/temaer/Omsorgssvigt/indsatser/signs-of-safety>

¹¹ Ishøj Kommunes Børne- og Ungepolitik, 2017, s. 10

Familierettet behandlingsindsats

Beskriv hvordan behandlingsindsatsen er familierettet og styrker den samlede familie igennem en støttende, udviklende og kompenserende indsats. Der kan være tale om ambulante behandling med fokus på støtte i hjemmet og/eller døgnbehandling med fokus på støtte i døgnopholdet. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 2) Familiebehandlingsindsatsen.

Ishøj Kommunes Familieberedskab vil være et ambulante tilbud, som primært foregår i familiens hjem.

Familieberedskabets familiebehandling vil tage udgangspunkt i den systemiske tænkning, hvor man netop anskuer familien som et samlet system, hvor alle er indbyrdes afhængige af hinanden. Selvom det er på baggrund af børnenes mistro til familierne henvises til familiebehandling, er børnenes adfærd ofte blot et symptom på et familiesystem, der ikke trives. Familiebehandlingen lykkes med andre ord kun, hvis behandlingen styrker den samlede familie og ikke blot de enkelte familiemedlemmer.

Hvis indsatsen indeholder et tilbud i døgnophold

Hvis der er tale om et tilbud i forbindelse med et døgnophold, skal kommunen tilkendegive med et "Ja", at det vil være muligt i familiebehandlingstilbuddet at blive "udsluset" fra døgnopholdet til et ambulante behandlingstilbud. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 2) Familiebehandlingsindsatsen.

Ja

Inddragelse af forældre og børn i løsningen af deres egne udfordringer

Beskriv, hvordan forældre og børn inddrages i løsningen af deres egne udfordringer med udgangspunkt i deres egne ressourcer og potentiale. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 2) Familiebehandlingsindsatsen.

Det tværfaglige og helhedsorienterede Familieberedskab vil bestå af et lille makkerpar med en familiebehandler og en pædagog, der begge akut og fleksibelt kan træde til i familier der pludselig har behov for intensiv støtte i forældreskabet. Familieberedskabet skal hurtigt kunne rykke sammen og ligge en samlet handleplan for familien. Beredskabet skal undervejs vurdere indsatsen og være i stand til at omlægge aktiviteterne, hvis det findes nødvendigt. Det er en tværfaglig indsats, hvor pædagogen kan være tilstede i hjemmet og støtte familien i de opgaver, de sammen med familiebehandleren har aftalt at øve sig på. Indsatsen er intensiv og nogle familier vil måske have behov at der er en fra beredskabet tilstede i mange timer om dagen, hvorfor der selvfølgelig også skal planlægges en række aktiviteter udover samtale og terapi med familien.

Det er familiebehandlerens opgave i Familieberedskabet, at finde ud af hvilke metoder, der vil have størst effekt på den pågældende familie. Det er forældrenes opgave at tage behandlingen til sig og udvikle deres forældreskab, så deres børn trivsel øges. I familier med mindre børn tager behandlingen udgangspunkt i tilknytningsteori, og der arbejdes på at genetablere en bedre tilknytning mellem forældre og barn. Mens det i de familier, hvor børnene er større, ofte handler om samspelet mellem forældre og barn og at ændre allerede etablerede mønstre i familien.

Familiebehandlerne på Familieværkstedet arbejder med ovenstående metoder, som alle har udgangspunkt i den systemiske og narrative tilgang. I arbejdet med denne målgruppe af familier, hvor der er risiko for at børnene eller den unge skal anbringes udenfor hjemmet, inddrages alle familiens medlemmer i behandlingen. I de familier, hvor børnene er små og vil have svært at sætte ord på følelser og oplevelser, kan behandlerne anvende billedkort og lade børnene vælge et kort, der udtrykker hvordan barnet har oplevet en bestemt episode eller aktivitet med familien. På den måde sørger behandlerne for, at alles

perspektiver kan komme til orde i en behandlingssituation.

Til at inddrage forældre, som ikke er vant til at reflektere over eget forældreskab, og hvor familiebehandlingen er led i en foranstaltning for barnet, bruges der ofte videooptagelser af familien i behandlingen. Her får familien mulighed for at se sig selv i forskellige situationer udefra. Optagelserne danner et godt afsæt for at tage hul på en svær samtale. Videooptagelse bruges til at se på konkrete udviklingspunkter for familien fx en god rutine ved spisetid, som familien kan optage, og så kan behandlerne sammen med familien se på hvilke ting, der fungerer godt, og hvornår situationen ikke går som familien ønsker.

Hvordan indgår behandlingsindsatsen i kommunens samlede indsats?

Beskriv hvordan indsatsen indgår i kommunens samlede indsats til familierne i målgruppen. Beskriv, hvordan indsatsen supplerer kommunens nuværende indsats, herunder hvilke udfordringer i den eksisterende indsats, der imødegås. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 2) Familiebehandlingsindsatsen.

Center for Børn og Forebyggelse har skitseret Ishøj Kommunes indsatser efter Indsatstrappen, som er beskrevet i starten af denne ansøgning. Det nye Familieberedskab, som Ishøj Kommune ansøger om midler til at etablere, vil placere sig på den mørke ende af Indsatstrappen og altså være indenfor Servicelovgivningens § 52 stk. 3.

Familieberedskabet vil være en brik, som vi mangler i indsatserne, der udbydes til Ishøjs udsatte familier, hvor vi i dag ikke har kapaciteten til selv at arbejde intensivt med de familier, hvis børn og unge er i risiko for at blive anbragt udenfor hjemmet. Familieberedskabet vil så at sige være at finde sted efter, at der har været forsøgt iværksat mildere og mindre indgribende tiltag og inden at familiens problemer udvikler sig og bliver så store, at der ikke er nogen vej udenom en anbringelse af barnet eller den unge.

De udfordringer, som Familieberedskabet vil imødegå, handler i særdeleshed om at hjemtage den eksterne familiebehandling og udbygge tilbuddet på Familieværkstedet, således at vi selv kan varetage opgaver udenfor almindelig arbejdstid og i det omfang, som de meget udsatte familier har brug for. Med Familieberedskabet vil Ishøj Kommune udbygge samarbejdet omkring familierne til også at dække voksen- og specialområdet og beskæftigelsesdelen, hvilket vil betyde, at vi bliver bedre til at arbejde holistisk med familiens samlede udfordringer.

Hvordan rekrutteres familier til projektet?

Beskriv hvordan der rekrutteres familier til at deltage i projektet. Det kan eksempelvis beskrives, om der samarbejdes med relevante samarbejdspartnere om rekruttering, eller hvordan der rekrutteres på anden vis. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 2) Familiebehandlingsindsatsen.

For at skabe et bæredygtigt projekt vil rekrutteringen til Familieberedskabet følge den nuværende visiteringsproces til familiebehandling i Ishøj Kommune. Det vil betyde, at det altid er en familierådgiver fra Center for Børn og Forebyggelse, der på baggrund af en bekymring for et barn eller en ung visiterer familien til behandlingen. På visitationsudvalget sidder der en ledelsesrepræsentant fra Familieværkstedet og det afgøres her, om familiens vil kunne drage nytte af familiebehandlingen, ved at gennemgå hvad der i øvrigt er forsøgt iværksat for familien forinden. Hvis der opstår akutte problematikker for en familie, kan denne visiteres udenom visitationsudvalget efter af tale med socialfaglig leder og en ledelsesrepræsentant fra Familieværkstedet.

Fordi Familieberedskabet også inddrager voksenområdet gennem Center for Voksne og Velfærd og Jobcenteret, vil disse kunne indstille familier til Familieberedskabet, ved at videregive deres bekymring til en rådgiver, der tager denne med på visitationsudvalget for Ishøjgård, hvor Familieberedskabet hører hjemme.

Organisering

Beskriv projektets forventede organisering. Dette kan f.eks. gøres ved en beskrivelse af projektets medarbejdere herunder forventede antal medarbejdere, deres faglige baggrund og opgavefordeling. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 3) Organisatoriske krav.

Medarbejdergrupper

Det vurderes, at opgaven med at tilbyde et Familieberedskab for 4-5 familier årligt, vil kunne løftes i et teamsamarbejde mellem følgende medarbejdere:

- Souschef for Ishøjgård (a 5 timer ugentligt), der skal sætte retning og styre projektets faglige retning. Er ansvarlig for budget og personaleledelse i projektet. (da forventes at der ansættes en leder med socialfaglig baggrund).
- 1 familiebehandler (a 32 timer ugentligt) som kan gennemføre familiebehandlingsforløb med større eller mindre intensitet i hjemmet eller på Familieværkstedet – samt bidrage til udredning af familiens udfordringer.
- 1 psykolog (a 5 timer ugentligt), som kan stå for udredning af familiens udfordringer samt yde psykologfaglig bistand/behandling til familien.
- 1 Støtte- og ressourcepædagoger (a 32 timer ugentligt) som kan yde pædagogisk praktisk støtte i hjemmet samt bidrage til udredning af familiens udfordringer.
- 1 Familierådgiver (a 25 timer ugentligt), som skal indgå i et tæt samarbejde med Familieberedskabet omkring den konkrete sag.
- 1 projektleder (a 15 timer ugentligt), konsulent fra Center for Børn og Forebyggelse, hvis opgave er at sikre implementering af Familieberedskabet, koordinere og tilrettelægge projektet. Det er projektlederen der har den primære kontakt med Socialstyrelsen og som er ansvarlig for indhentning af relevant data til brug for evaluering og vidensindsamling i forbindelse med afprøvningen af en styrket familiebehandling
- Ad hoc inddragelse af netværk fra fx almenområdet, såsom skolelærere, pædagoger

Organisering

Beskriv hvor indsatsen forankres på afdelingsniveau i kommunen, herunder hvordan placeringen af initiativet understøtter det helhedsorienterede og tværfaglige samarbejde omkring familierne. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 3) Organisatoriske krav

Projekt Familieberedskab er placeret i Familieværkstedet under Center for Børn og Forebyggelse. Det er på Familieværkstedet at Ishøj og Vallensbæks Kommuner's øvrige familiebehandling foregår og derfor er det oplagt, at placere Familieberedskabet her.

På nuværende tidspunkt er stillingen som leder af Ishøjgård, som Familieværkstedet er en del af, vakant og opslået. Vi satser på at den er besat i første halvår af 2020. Den nye leder skal desuden medvirke til at ansætte en souschef for Familieværkstedet.

Ledelsen

Beskriv hvordan ledelsen løbende vil følge og bidrage til modningen af indsatsen i projektperioden, herunder sikre at der om nødvendigt arbejdes på tværs af forvaltninger. Det skal beskrives, hvordan projektet forankres ledelsesmæssigt i kommunen f.eks. hvilke ledelseslag, deres organisatoriske placering, og hvem der har det overordnede ansvar. Det skal endvidere beskrives, hvordan det sikres, at der om nødvendigt arbejdes på tværs af forvaltninger f.eks. ved, at der afholdes styregruppemøder, tværfaglige dage for personale eller lign. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 3) Organisatoriske krav

Centerchef for Center for Børn og Forebyggelse har sammen med souschefen på Ishøjgård, som også vil fungere som nye leder af Familieværkstedet, det overordnede ansvar for projektet. Det er den nye souschef for Familieværkstedet, der er projektejer af Familieberedskabet og dermed den leder, der har ansvaret for økonomi og medarbejdere ansat under Familieberedskabet.

For at sikre tværfaglig opbakning til Familieberedskabet nedsættes der en tværfaglig styregruppe og ledelsesgruppe.

Styregruppen består af følgende:

- Centerchef for Center for Børn og Forebyggelse, René Juhl
- Centerchef for Jobcenteret, René Mikkelsen
- o Projektleder deltager som sekretær for styregruppen.

Styregruppen mødes tre gange fra projektet starter og til projektperioden ender. Det er styregruppens ansvar, at have målet med Familieberedskabet for øje og sikre, at det helhedsorienterede og tværfaglige arbejde kan finde sted på tværs af børne- og beskæftigelsesområdet.

I den tværgående ledelsesgruppe er følgende ledere placeret:

- Projektejer, Souschef for Familieværkstedet
- Projektleder af Familieberedskabet, udviklingskonsulent fra Center for Børn og Forebyggelse
- Fagligleder af familierådgiverne
- Fagligleder af psykologerne i Ishøj Kommune
- Leder af pædagogisk personale på Ishøjgård

Ved tilsagn på denne ansøgning vil ledernetværket indkaldes og sammen udarbejde et kommissorium for deres beslutningskompetence, mødekadence og forventninger til indholdet på møderne. Alle ledere kender til ansøgningen og har godkendt, at der søges om at styrke familiebehandlingen i Ishøj Kommune.

For at få Familieberedskabet til at fungere skal et team af medarbejdere fra både Familieværkstedet, Familierådgivere fra Center for Børn og Forebyggelse og sagsbehandlere fra Jobcenteret på fælles kursusdage i Signs Of Safety og FIT. Det vil sikre det fælles sprog og mindset, som er afgørende for at få en tværfaglig familieindsats til at fungerer.

Medarbejderne fra Familieberedskabet skal desuden på kursus i NVR, da det vil opkvalificere Familieværkstedets forældregruppeaktiviteter til netop målgruppen for Familieberedskabet.

Tæt samarbejde med en ekstern leverandør og Socialstyrelsen

Tilkendegiv med et "Ja", at kommunen forpligter sig på, at modningen af indsatsen sker i et tæt samarbejde med en ekstern leverandør og Socialstyrelsen. Se ansøgningsvejledningens afsnit 7.3 om understøttelse samt afsnit 9, ad 3) Organisatoriske krav.

JA Ja

Tæt samarbejde med evaluator

Tilkendegiv med et "Ja", at kommunen forpligter sig på at indgå i dokumentation og evaluering af initiativet sammen med evaluator. Se ansøgningsvejledningens afsnit 7.3 samt afsnit 9, ad 3) Organisatoriske krav.

JA Ja

Forankring

Beskriv kommunens overvejelser i forhold til, hvordan projektet kan videreføres efter tilskudsperiodens udløb. Se ansøgningsvejledningens afsnit 9, ad 4) Forankring.

Ishøj Kommunes øvrige familiebehandling foregår på Familieværkstedet, hvor også Familieberedskabet vil have hjemme. Dermed sikres det, at de erfaringer som medarbejderne i Familieberedskabet opnår undervejs i projektperioden forbliver i organisationen efter endt projektperiode.

Dertil er det fordelagtigt, at Familieberedskabet allerede er forankret organisatorisk på Familieværkstedet, hvis evalueringen af en ny samlet familiebehandlingsindsats viser os, at indsatsen har gode muligheder for at lykkes med at støtte udsatte familier, vil dette lette fasen fra udvikling til drift.

Budgetskema 1*

Her skal **budgetskema 1** vedhæftes.

Bemærk, at der ved ansøgning skal indsendes et **vejledende budget** for projektet. Da budgettet ved ansøgning er vejledende, skal udgifterne ikke fordeles på måneder. Det er alene det samlede beløb for hele projektperioden, der skal angives. Udgifterne skal dog fortsat specificeres ud på de konkrete aktiviteter/poster i projektet. Kommuner, som modtager støtte fra ansøgningspuljen, skal eftersende et **revideret budget**.

Fremgangsmåde: Budgetskemaet (budgetskema 1), som ligger på puljens side på Tilskudsportalen, udfyldes. Ved udfyldelse af det elektroniske ansøgningsskema vedhæftes **budgetskema 1**.

Budgetskema 2

Når det elektroniske ansøgningsskema er udfyldt, skal der udfyldes et elektronisk budgetskema (Budgetskema 2). Her indtastes alene det samlede ansøgte beløb fra Budgetskema 1.

Se hertil vejledningens afsnit 9, ad 5) Budget.

Noter til budget

Her kan noter til budgettet vedhæftes.